

Buurten in de regio

Leeuwarden

Wielenpôle

Verslag

LSA

Zaterdag 12 november 2011

“Op eigen wijze, de kracht en kwetsbaarheid van een volkswijk”

Bewoners van de wijk de Wielenpôlle in Leeuwarden hebben het afgelopen jaar het roer flink omgegooid. Het Wijkpanel Wielenpôlle wil af van de negatieve berichtgeving over de wijk en zich focussen op de positieve dingen die er gebeuren. Zij zien tal van mogelijkheden in hun wijk en hebben dan ook het heft in eigen handen genomen door een eigen wijkplan te schrijven. Hierin laten ze weten: ‘Wielenpôlle wil niet langer een aandachtsgebied of doelgroep zijn, maar een ondernemer die probeert waarde aan haar wijk en daarmee ook aan de samenleving toe te voegen.’ Voor het schrijven van het wijkplan (Op eigen wijze, de kracht en kwetsbaarheid van een volkswijk) is gebruik gemaakt van de zogenaamde Appreciative Inquiry (AI) methode. Op de laatste regiodag van dit jaar staat de visie van het Wijkpanel op de toekomst van de Wielenpôlle centraal en wordt de methode toegelicht. Deelnemers uit o.a. Groningen, Emmen, Almelo en Leeuwarden krijgen daarnaast de mogelijkheid om in het middaggeedeelte zelf met de methode aan de slag te gaan in workshops.

De wijk en het imago

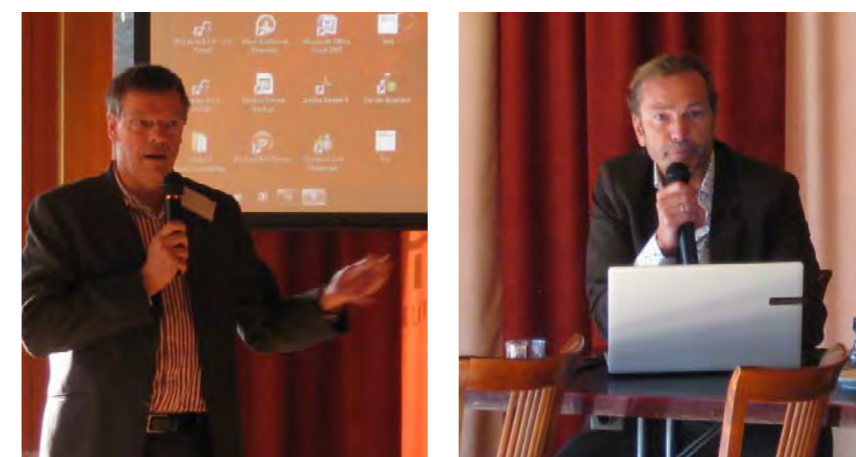
In het ochtendprogramma wordt eerst een beeld van de Wielenpôlle geschetst en van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren. Piet Kramer van het Wijkpanel Wielenpôlle en Bea Moed van Socversity en ondersteuner van het wijkpanel, vertellen dat er al vanaf de jaren '50 investeringen nodig zijn geweest in de wijk. De Wielenpôlle is een kleine wijk met maar 589 inwoners. Uit cijfers blijkt dat de wijk achterstanden kent, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs en werkloosheid. Ook liggen cijfers m.b.t. mishandeling ver boven het gemiddelde van Leeuwarden. Het beeld dat er van de Wielenpôlle bestaat is dat het een hele gesloten gemeenschap is en dat het een keuze is van de bewoners om zo geïsoleerd te leven. Door het slechte imago van de wijk worden jongeren op basis van hun postcode al afgewezen bij sollicitaties. Helaas houden sommige wijkbewoners dit slechte imago in stand, maar er gebeuren ook ontzettend veel goede dingen in de wijk. De Wielenpôlle is een echte volkswijk, waar de mensen nog op elkaar letten. “De sociale controle in de wijk is mooi”, zegt Piet Kramer. Er wonen ook mensen die zich wel willen inzetten, er wonen mensen die hoog opgeleid zijn. Het is niet alleen maar kommer en kwel. Het aan de Wielenpôlle grenzende woonwagenveld is ook volledig in de wijk geïntegreerd.

Verantwoordelijkheid

Bea Moed vertelt dat zij ziet dat mensen zich terugtrekken, juist omdat ze steeds worden geassocieerd met achterstanden en zich minder voelen dan anderen. Lange tijd was het zo dat mensen niets ondernamen om problemen op te lossen en dat ze afwachten tot de overheid iets zou veranderen. Het Wijkpanel Wielenpôlle heeft toen met ondersteuning van Bea besloten om alles om te gooien en alleen nog maar te praten over wat ze wél hadden. Met deze ommekeer richten ze zich nu alleen nog op kansen in plaats van problemen. ‘Waar willen we naartoe?’ in plaats van ‘Wat is het probleem?’. Deze benadering komt voort uit de eerder genoemde AI methode. Het wijkpanel wil samen met de bewoners afspraken maken over gerichte investeringen. De wijk wordt als onderneming gezien en moet rendabel gemaakt worden, pas dan zie je of investeringen effect hebben. Achteraf gezien sluiten de ontwikkelingen in de Wielenpôlle goed aan bij het Engelse ‘Big Society’, waarbij de oplossingen voor maatschappelijke problemen minder bij de overheid en meer in de samenleving

worden gezocht. Volgens Piet Kramer kun je vanuit de wijk en de samenleving heel veel dingen bewerkstelligen. Hierin is het wel belangrijk om te blijven samenwerken met de gemeente en de corporaties. Ad van Alphen van de gemeente Leeuwarden en Roelof Grondsma van Woningcorporatie Elkien benadrukken het belang van deze samenwerking. Volgens Roelof Grondsma is de manier waarop in de Wielenpôlle wordt gewerkt precies hoe een corporatie met de wijk wil samenwerken. De verwachtingen van beide partijen zijn helder; wat ligt bij de bewoners en wat ligt bij de corporatie. De corporatie ziet de leefomgeving als gedeelde verantwoordelijkheid van zowel corporatie, gemeente als bewoners. De corporatie voelt de verantwoordelijkheid wel, maar wil deze niet alleen dragen en biedt vooral ondersteuning aan bewoners bij het oplossen van problemen. Ook Ad van Alphen benadrukt het belang van deze samenwerking. De gemeente faciliteert bewoners vooral in het uitvoeren van projecten door geld dat beschikbaar is voor bewonersinitiatieven. Er zijn inmiddels ruim 70 projecten uitgevoerd met dit geld. Een goed voorbeeld dat samenwerking met bewoners voor ambtenaren niet altijd goed gaat is de aanleg van een vissteiger. Bij het aanleggen van deze steiger interpreteerde een ambtenaar de plannen van bewoners verkeerd, waardoor de steiger op de verkeerde plaats werd aangelegd. De ambtenaar en de bewoners bleken beiden een andere plattegrond te hebben gebruikt. Ad van Alphen benadrukt dat het van groot belang is om te blijven communiceren, de verschillende partijen moeten voortdurend met elkaar in gesprek blijven.

Kort voor de regiodag werd bekend dat er in de gemeenteraad een motie is aangenomen om een tweejarige pilot ‘Big Society’ uit te voeren in de Wielenpôlle en de Schepenbuurt in Leeuwarden, waarbij er meer ruimte is voor initiatieven vanuit bewoners en zij meer verantwoordelijkheid krijgen bij activiteiten in de wijk. Ad van Alphen is blij met deze ontwikkeling en is benieuwd naar het effect van de pilots op andere wijken in Leeuwarden. Henk Cornelissen van het LSA waarschuwt dat verschillende partijen zich hier onmiddellijk mee willen bemoeien. In het verleden regisseerde de gemeente de wijkaanpak en zij zal die regie willen vasthouden. Het is belangrijk dat bewoners eerst zelf om de tafel gaan zitten en helder hebben wat zij willen in de wijk.

Appreciative Inquiry (AI)

Na het ochtendprogramma in het centrum van Leeuwarden, vertrekken de deelnemers per bus naar de wijk. Na een wandeling door de Wielenpôlle komen de deelnemers aan in wijkcentrum de Kobbekooi waar het middagprogramma plaatsvindt. De middag staat in het teken van kennis maken met de AI methode. Deze methode wordt met name ingezet bij veranderingsprocessen in het bedrijfsleven, maar wordt de laatste tijd ook steeds vaker daarbuiten succesvol toegepast. Het belangrijkste uitgangspunt van de AI methode is dat men zich niet richt op problemen of knelpunten, maar juist op successen en positieve ervaringen. Aan de hand van vijf thema's wordt ingegaan op deze successen en in beeld gebracht naar welke ideale situatie de deelnemers streven:

1. Kernthema: benoem wat je wilt veranderen en wat er niet goed werkt. Hoe zou je willen dat het wel was?
2. Ontdekken: wat is je meest positieve ervaring, wat was je rol hierin en hoe kunnen we dit succes groter maken of herhalen?
3. Verbeelden: welke wensen heb je voor de toekomst?

4. Ontwikkelen: hoe ver ben je van de ideale situatie verwijderd en op welk moment zou je tevreden zijn?
5. Realiseren: wat is er nodig om dichterbij de ideale situatie te komen?

De deelnemers aan deze regiodag hebben deze vijf vragen beantwoord in verschillende workshops, waarbij uit de volgende onderwerpen gekozen kon worden: de wijkbewoner als projectleider, de wijk als bewonersbedrijf, de professional als medewerker, de wijk als leer-werkplek en de overheid als samenwerkingspartner.

Inkopen van ondersteuning

Uit alle workshops kwamen positieve nieuwe ideeën naar voren. Bij de workshop over de professional als medewerker bleek dat bewoners soms liever zelf professionals inhuren. Op die manier kan er specifiek gekeken worden naar welke kennis er specifiek nodig is voor ondersteuning. Deze externe professional kan ook zorgen voor de kennisoverdracht naar bewoners zodat zij het een volgende keer zelf kunnen doen. Ook kwam de wens naar voren om zelf over budgetten te beschikken om bijvoorbeeld een kinderopvang op te richten. In de workshop over de wijk als leer-werkplek werd de hoge werkloosheid in de wijk besproken en de mogelijkheden om gebruik te maken van de talenten die in de wijk aanwezig zijn. Bijvoorbeeld door deze mensen een vergoeding te bieden om zich in te zetten in de eigen wijk. En in de workshop over de overheid als samenwerkingspartner kwam naar voren dat doorgeschoten regelgeving soms belemmerend kan werken. Belangrijk signaal naar ambtenaren en politiek: wees soms wat flexibeler met de regeltjes! Ook blijkt een goede samenwerking belangrijk: de ambtenaar zou meer naar de bewoners toe kunnen gaan en hen mee laten denken over wat er speelt. Door budgetten aan bewoners te geven krijgen zij meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Maar bewoners moeten zich dan ook aan de regels houden. Bewoners en ambtenaren moeten zich beter in elkaars wereld kunnen verplaatsen, een gelijkwaardige positie is belangrijk.

Nadat de uitkomsten van de verschillende workshops zijn gepresenteerd, sluit Piet Kramer de dag af. Hij bedankt alle deelnemers voor hun komst en hoopt dat de dag antwoorden heeft opgeleverd die de deelnemers aan het denken zetten. De Wielenpölle kijkt in ieder geval vol goede moed naar de toekomst!

Meer informatie:

Sinds de regiodag in Leeuwarden zijn er veel ontwikkelingen geweest rondom de pilots Big Society in Leeuwarden. Op www.socversity.nl/article kunt u hier meer over lezen. Ook vindt u hier meer informatie over de AI methode.

LSA

📍 Oudkerkhof 13b
3512 GH Utrecht

☎ 030 23 175 11

🌐 www.lsabewoners.nl

✉ info@lsabewoners.nl